

Vaiva Grainytė
*Dėmesio eschatologija, IG
Svečiai arba vilkai*

Poetinis diptichas
2024

Du kartu eksponuojami Vaivos Grainytės eilėraščiai kalba apie disciplinos ir dėmesio santykį. Išrašytas dėmesys kartu su tirštu pasaulio naujienų srautu atneša proto nerimą, o sutelktas – pageidaujimų svečių.

Autorės poetinis diptichas konstruojamas kaip problemos pristatymas su laiminga pabaiga. Dėmesio eschatologija, IG kalba apie socialinių tinklų ir DI algoritmų vykdomą brutalią dėmesio eksploataciją, o Svečiai arba vilkai atsigręžia į „mindfulness“ mokymą apie sąmoningą kamuojančių minčių stebėjimą, leidžiantį išvengti susidruskymo į skutelius.

Vaiva Grainytė – rašytoja, poetė, dramaturgė, veikianti ir tarpdisciplininėse meno praktikose. Jos knygos – esė knyga Pekino dienoraščiai (2012) ir poezijos rinktinė Gorilos archyvai (2019) – nominuotos „Metų knygos“ rinkimuose ir įtrauktos į kūrybingiausių knygų dvyluktuką. 2022 m. pasirodė dvikalbis koliažinis romanas Rožės ir bulvės / Roses and potatoes (vertėja į anglų k. – Karla Gruodis). Rašytoja – šešis tarptautinius apdovanojimus Europoje pelniusios operos Geros dienos! (2013) libreto autorė, o antroji kartu su menininkėmis Rugile Bardžiukaite ir Lina Lapelyte sukurta opera-performansas Saulė ir jūra 2019 m. Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje apdovanota „Aukšiniu liūtu“. Abu kūriniai aktyviai gastroliuoja ir yra rodyti svarbiausiuose teatro, šiuolaikinio meno festivaliuose bei kontekstuose Europoje, JAV, Australijoje, Pietų Amerikoje bei Azijoje. Autorės kūryba versta į daugiau kaip 10 kalbų.

Dėmesio eschatologija, IG

Seku rainas nupenėtas kates
Impersonuotais balseliais:
Prašo ham, persirengia Helovinui, dėvi perukus.
Tada sumalti pastatai Gazoje:
Broliukai palestiniečiai kruvinomis galvomis neštuvuose
Raudodami dėkoja paramedikams už vandens gurkšnį.
Staiga patenku į siautulingą ortodoksų žydų
Garbanų kirpimo ritualą,
Bet jį nutraukia santykių kaučeriai primindami apie
Prieraišaus ir vengiančiojo psichologinius tipažus bei toksišką jų magnetizmą.
Paskutinė minule grasina didelė termo pėdkelnių nuolaida,
O jei neišgersiu japoniško kolageno – liksiu vienui viena.

Noriu sugrįžti pas tuos broliukus ir sužinoti, ar jie išgyveno.
Bet dabar vibruoja priminimas iš asanų appso,
Dar neuždėjau širdutės prie senųjų miškų paskyros ir
Renkamų aukų Kyjivo dronams.

Svečiai arba vilkai

Sugauk laumžirgį ilgą
Spustelk jo korpusą ir
Iš jo ištįs veidrodis.

Ką jame pamatysiu?
Savo veidą:
Su nerimo, skubėjimo, savigraužos, destruktivių įpročių ir netikėjimo raukšlėmis
Bei
Dangų su visu jo arsenalu:
Debesimis, į šiltuosius kraštus traukiančių paukščių figūromis.

Nagi, na na?...

Disciplina – minčių srovės veikiamas valtis.
Srovės DNR – kaip minėtųjų raukšlių.

Laumžirgis gali tapti lyginimo lenta –
Tereikia tik stabtelėti ir spustelti jo korpusą.

Tarkim, stabteliu. Paspaudžiu.

Išskleidžiu nerimą, skubėjimą, savigraužą, destruktivių įpročius ir
Netikėjimą.
Stebiu juos paklotus.

Tose paklodėse einu pasivaikščioti.

Eidama, va, dabar, čia, matau:
Dangus, į šiltuosius kraštus traukiančių paukščių figūras.

Na tai va, galiu pasirinkti:
Svečiai arba vilkai.

Disciplinos

Su tarpdisciplinišku-
mo sąvoka, užkoduota
Lietuvos tarpdisciplininio
meno kūrėjų sąjungos
pavadinime, per pastaruo-
sius dešimtmečius buvo
diskutuojama ir nesutariama
bangomis, bet nuolat – kartais
aktyviau, kartais vangiau,
beveik susitaikant su
neišvengiamu jos neaprepiama-
mumu, abstraktumu ir keistu
laikiškumu. Galiausiai
įsigalėjo nuomonė, kad
tarpdiscipliniškumas yra
tiesiog dabarties meno status
quo, o ne radikaliai naują,
kitokią kokybę ir šiuolaikiš-
kumą užtikrinanti savybė.
Šiandien šis terminas, regis,
galutinai tapo iš įpročio
kartojamu tropu arba
tiesiog pragmatiniu
finansavimo skirstymo
klasifikatoriumi, o
„tarpdisciplinininkai“
(siaurąja prasme – LTMKS
nariai) nebėra apčiuopiama ir
atpažįstama gentis, kuria
kažkada buvo.

Tačiau pasikeitė ir santykis su (meno) disciplinų sąvoka. Jos nebesuvokiamos kaip į modernistinio retrogradiškumo ir ankšto tradicionalizmo sinonimas; priešingai, abejodami tiek įnirtingos šiuolaikybės, tiek deklaratyvaus tarpdiscipliniškumo ideologijų perspektyvumu, menininkai ir kiti kultūros praktikai be jokios ironijos mėgaujasi „naujų senų“ disciplinų – tekstilės, piešimo, liejinių ir stiklo dirbinių, tapybos, skulptūros ir net tautodailės – teikiamais malonumais. Ne todėl, kad norėtų sugrįžti į tų disciplinų nekaltybės amžių, bet nujausdami, kad jų įtraukiosios, medžiagiškos ir psichoestetinės savybės puikiai sutelpa dabartiniame laike be aiškių chronologinių kelrodžių. Disciplinų veidas atpažįstamas, bet jau kitas. Jos nebėra nei tabu, nei fetišas, o kažkas sunkiai išreiškiamą žodynais, prie kurių dar ką tik buvome pripratę.

Kartu įdomu ieškoti atsakymo į klausimą, kokios yra asmeninės autorių disciplinos – rutinos, procedūros, ritualai, produktyvumo ir įkvėpimo ieškojimo mankštos. Tarp meninių disciplinų sugrįžimo naujais pavidalais ir jau ne vienerius metus vykstančio diskursyvaus atsigręžimo į nuoširdumą, rūpestį, psichinę gerovę, įtraukimą, atvirumą ir tvarumą neabejotinai yra ryšys. Parodos siekis yra atsekti disciplininės raiškos ir visaapimančios emocinės savidisciplinos saitus ar bent jau palikti užuominas apie jų galimas formas.

Jurijus Dobriakovas

Elena Grudzinskaitė

Iškarpos

Fotopolimero graviūrų serija
2023

Popierius popieriuje

Fotopolimero graviūrų serija
2024

Elena Grudzinskaitė tyrinėja kasdienio monotoniško peizažo sąvoką: kas yra peizažas plačiąja, pamatine prasme ir kaip juo gali tapti trumpalaikių situacijų fragmentai bei jų dariniai, gerokai nutolę nuo įprastinės kraštovaizdžio sampratos.

Fotopolimero graviūrų serijai Iškarpos pasitelkta anksčiau sukurto kinetinio objekto Mono-tik medžiaga, kuriai menininkė panaudojo visas savo per metus padarytas nuotraukas, iš kiekvienos iškirpdama 1 proc. vaizdo ir iš šių fragmentų suformuodama vientisą 40-ies metrų koliažą ant drobės, sujungtą su drobės ritinį lėtai sukančiu kinetiniu mechanizmu. Iškarpų serijoje autorė pasitelkia jau sugeneruotą fragmentų koliažą, iš jo ištraukia atsitiktines vaizdines situacijas, o iš

šių kuria kompozicijas ir transformuotą realybę. Pastarieji kūriniai – tai pačios menininkės poreikio suvokti savo aplinką, būsenas, būti viename beveik nekintančiame taške – rutinoje – išraiška, artimosios aplinkos regimybės sintezė bei laiko tėkmė, įvykius, nutikimus absorbuojančios išplėstinio kraštovaizdžio nuotrupos.

Greta Iškarpų serijos pristatomas ciklas Popierius popieriuje – UV šviesa ant fotopolimero plokštės perkeltų autorės kūrinių perdengimui, saugojimui ir archyvavimui naudojamų įvairaus popieriaus lakštų fragmentų atspaudai. Šis popierius turėjo nuolatinį sąlytį su vaizdais, kūriniiais, tačiau atliko tik apsaugos funkciją. Popieriaus atspauduose šviesos dėka matomas jo vizualumas, trapumas, specifinės savybės, menami kūrinių atspindžiai; taip kuriama nauja jo panaudojimo/perdirbimo paskirtis.

Elena Grudzinskaitė 2012 m. baigė grafikos magistrantūrą Vilniaus dailės akademijoje, nuo 2015 m. dėsto VDA Grafikos katedroje. Nuo 2010 m. surengė devynias asmenines parodas, aktyviai dalyvauja vietos ir tarptautinėse grafikos bei tarpdisciplininio meno parodose, simpoziumuose, organizuoja grafikos meno sklaidos projektus, kuruoja parodas. Gyvena ir kuria Vilniuje.

Greta Eimulytė

*Pirštinės, mano Meile, pagamintos iš
šuns odos, bet ji mano, nes laikau
save ištikimu šunimi*

Odinės pirštinės, vaškas
2024

Kūrinio pavadinimas laisvai pasiskolintas iš šešiolikto amžiaus pabaigoje rašyto meilės laiško, išsiųsto kartu su pora šuns odos pirštinių. Per odą jis kalba apie nuolankumą bei atsidavimą. Kartu su ant sienos esančiais darbais jie pradeda naviguoti santykiuose tarp gyvūno ir žmogaus, teksto ir objekto, kalbėdami apie kūną ar prisilietimą.

Kartu tai formos uždavinys vedant medžiagai.

Greta Eimulytė – menininkė, kurios kūrybinė raiška varijuoja nuo piešinio ir teksto iki objektų, video ir garsinių instaliacijų. Šiuo metu ji gyvena ir dirba Amsterdame, kur dalyvauja rezidencijoje „De Ateliers“. Savo kūrinius yra pristatiusi įvairiose galerijose Lietuvoje ir užsienyje, tarp kurių Šiuolaikinio meno centras Vilniuje, „Lothringer 13 Halle“ Miunchene, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parodų erdvės ir kitos.

Algirdas Jakas
Lenkiant pirštus

Pieštukas, spalvoti pieštukai, akrilas, aliuminis, epoksidinės dervos varžtai. 100 x 70 cm
2024

Man sakė, kad turi „laisvus sąnarius“, kai telefonas kišenėje išsigaubė pagal dubens linkį. Rezultatai buvo prisukti prie lentos, nes klijuoti nukristų.

Algirdo Jako meninė praktika orientuota į rūpesčio, kolektyvinio nerimo bei skirtingų savidiagnozės formų maišymąsi. Neretai naudojamas su hobiais ar terapine veikla siejamas medžiagas ir derindamas jas su piešimo technika, jis tyrinėja individualias savipagalbos praktikas pasitelkdamas „nerimo instrumentus“. Menininką taip pat domina kūno permatomumas ir jo datafikacija, vilties technologijos. Tai dažnai jungiama su projekto vietos istorija, jos specifiškumu ir tampa papildoma tyrimo dalimi.

Liudvikas Kesminas
Kodėl mano galva yra šerno?

Instaliacija
2024

Daiktas išstumia iš erdvės orą, kitą daiktą, kartais net kavos kvapą ir paliktą prie durų dialogą. Keičiasi apšvietimas, temperatūra, net skraidančių dulkių trajektorijos. Daiktas lieka užmirštas, nebylus. Kubiniai centimetrai, praeinu, kažkas nukrenta ant grindų man už nugaros, sustoju tiesiai per vidurį studijos, apsidairau, nejudu, lieka savo vietose. Mane išgelbėja tik tas, kad daiktai negali susijungti ir prieštarauti man. Lyg grobuonis ar prievartautojas, aš sujungiu juos į man priimtina formą, nepalikęs jiems mažiausio šanso tapti.

Liudvikas Kesminas – šiuolaikinio meno kūrėjas, savo kūrybinėse praktikoje dažnai renka erdvinės instaliacijos, įvieto kūrinio ar skirtingų medijų sintezės metodiką. Kūriniuose persipina įvairios dėmenų sąveikos – žiūrovo ir meno kūrinio tarpusavio integralumas, daikto ir erdvės pernaudojimo galimybės, videožaidimų taisyklių pritaikymas gyvenime. Visa tai tampa autorius kūrybinėmis strategijomis vizualaus šiuolaikinio meno lauke.

Donata Minderytė
Meninė praktika

Dviejų kanalų videoinstaliacija
2014–2024

Kūrinį sudaro du videosegmentai, kuriuos skiria beveik dešimtmetis. Meninė praktika, atliekama tapybos studijoje kelių kartų praktikuojančių ir nebekuriančių menininkų, studijavusių Vilniaus dailės akademijoje, kalba apie meninį pasirengimą, nuolatinį „formas“ palaikymą, savidiscipliną. Performatyvus, fizinis, laike ištyšęs veiksmas kelia klausimus apie meno, kūrybos ir bendrai kasdien atliekamų veiksmų prasmę, bendrystę, atsparumą, savistabą ir savikritiką. Disciplina, „išbėgimas į aikštelę“ po traumos, „raumens“ treniravimas, jaunystės kultas, bandymas spėti į traukinį su šiuolaikinėmis tendencijomis ir produkcijos tempais – į visa tai šiame kūrinyje žvelgiama su lengva ironijos doze.

Dalyviai: *Konstantinas Bogdanas, Eglė Butrimienė, Tadas Kanapinskas, Saulius Kmieliauskas, Žymantas Katinas, Donata Minderytė.*

Treniruotė atlikta pagal *Billy Blanks Jr: Bootcamp Cardio Dance Workout* vaizdo įrašą.

Donata Minderytė yra menininkė, tyrėja, Lietuvos tarpdisciplininio meno kūrėjų sąjungos ir LATGA asociacijos narė. Gyvena ir dirba Vilniuje bei Niujorke. Kūryboje naudoja tapybos, fotografijos bei video raiškas. Jos kūriniuose susipina asmeninės patirtys, subjektyvūs pastebėjimai arba gyvenimo įvykiai ir kultūrinės nuorodos. Dominuojančios kūrinių temos – žmonių santykiai, socialiniai lyčių vaidmenys. Vilniaus dailės akademijoje įgijo bakalaurą (2010–2014) ir magistro (2014–2016) laipsnius. 2024 metais ten pat apsigynė meno daktarės laipsnį.

Elena Kanarskaitė
Geismo mašina

Interaktyvi instaliacija
2023

Vizualiojoje kultūroje išvaizda ir pirmasis įspūdis tampa pagrindiniu veiksmu renkantis draugą, darbuotoją ar partnerį. Taip įvyksta žmogaus sudaiktinimo – reifikacijos – reiškinys. Pateikdami save daugelis linkę eliminuoti trūkumus, kad sulauktų didesnio pasisekimo. Formuojami išvaizdos bei elgesio stereotipai, jiems nepaklusę subjektai patiria anomiją bei susvetimėjimą pritampančių atžvilgiu. Kuriama Lakano veidrodžio metafora šių laikų kontekste skatina anomiškumą bei yra viena iš identifikatorių didėjantiems psichologiniams sutrikimams ir tarpusavio santykių susvetimėjimui.

Instaliacija rodo sintetinio bendravimo ir išvaizdos modelių absurdiškumą romantiniuose santykiuose ir pažinčių programėlėse.

Perteikiamas žmonių susvetimėjimo ir vienas iš socialinio individualumo sunykimo aspektų. Kuriama iliuzija ir dirbtinumas santykiuose, kurie dažnu atveju neturi nustatytų rėmų ar taisyklių.

Garso takelio autorė *Viltė Gustytė.*

Elena Kanarskaitė yra tarpdisciplininė menininkė ir grafikos dizainerė, gyvenanti ir kurianti Vilniuje. Baigė Vilniaus dailės akademijos Vizualiųjų komunikacijų dizaino magistro programą. Autorė jungia skirtingas medijas bei priemones, dažnai bendradarbiauja su kitais kūrėjais ir kuruoja grupines parodas. Savo darbais pirmiausia siekia sukurti paveikią jausminę patirtį. Elena laimėjo pagrindinį Jaunojo dizainerio konkurso prizą 2021 m. ir IDA (International Design Awards) bronzą interaktyvaus dizaino kategorijoje 2022 m. Menininkė dalyvavo medijų meno festivalyje „Enter“ Šiauliuose ir iliustratorių festivalyje „Pictoplasma“ Berlyne.

Indrė Liškauskaitė
I met the dog trainer yesterday and she told me that the poodles don't tug

Instaliacija
2024

My youngster BC is speeding 5,55 m per sec in the course but cannot find the correct slalom entry

Instaliacija
2024

Parodoje eksponuojami Indrės Liškauskaitės kūriniai tyrinėja kasdienybėje nutinkančias situacijas, kuriose disciplina susipina su žaidimais, taisyklėmis su linksmybėmis. Spalvotu pavadėliu sujungtos dvi gyvūnų rūšys, du kompanionai, kurių santykis apipintas kultūriniais ir socialiniais tinklais, lūkesčiais ir elgsenos normomis. Sutaršyti džiugias bendrystės akimirkas menantys gyvūnų žaislai ir abstrakčiais

piešiniiais virtę prisiminimai iš varžybų kūriniuose yra įreminami ribas reprezentuojančiais objektais.

Indrė Liškauskaitė yra menininkė ir kuratorė, gyvenanti ir kurianti Vilniuje, Lietuvoje. Ji yra baigusi tapybos bakalauro ir tekstilės magistro studijas, šiuo metu studijuoja Vilniaus dailės akademijos meno doktorantūroje. Savo kūrybinėje praktikoje jungia piešinius, žemėlapiavimą, užrašų sistemas, teksto ir tekstilės kūrinius, garso bei judančių vaizdų medijas. Menininkės kūriniai pasakoja apie tarprūšinius susidūrimus ir bendrystes. Autorė domisi tarprūšiais santykiais, gamtos reprezentavimo sistemomis, žmogaus ir gyvūno komunikacijos aspektais bei tam tikrų gyvūnų rūšių suformavimo ir sukultūrinimo būdais. Kurdama fikcinius ir skaitmeninius peizažus, menininkė kvestionuoja žinojimo sistemas ir plėtoja naratyvus apie galimus bendrabūvio scenarijus.

Rūta Spelskytė
Laimę nešantys katinukai

Porcelianas
2024–

Japonų kvartale nusiperku dar vieną, šįkart rausvą, laimę nešantį katinuką. Įsidedu į kišenę. Taip geras dvi savaites jį ir nešiojuos, tik perkeldama iš švarko į striukę, iš striukės į švarką. Gal reikia sugalvoti labai konkretų norą ar kažkaip įmantriai paglostyti? Ar užtenka nuolat pirštais jausti jo slidų glazūruotą paviršių ir laukti? Kiek laukti? O jei porai dienų jį pamirščiau ar pamesčiau visai?

O jei turėčiau jų tūkstantį, ar viskas sektųsi daug labiau ir būčiau daug kartų laimingesnė?

Pastaruosius keletą metų rankioju feromagnetinius akmenis. Randu juos kaimelių šalikėse, kalnų viršūnėse, vandenyno dugne gyvenančiose bakterijose, paukščių snapuose, žmogaus smegenyse ir juodų dažų tūbelėse. Tyrinėju, kaip jie veikia žmogaus magnetorecepciją, gyvų organizmų gebėjimą orientuotis žemės magnetiniuose laukuose, kiek šis pojūtis treniruojamas, kaip/ar įjungiamas, kaip veikia dviejų vienas kitą traukiančių objektų fizika ir kiek viskas tėra maginis triukas.

Anksčiau daugiausia dėmesio skyrčiau darbui su gyvais organizmais ir iš jų išgaunamais pigmentais, nuodais, šviesa. Vėliau perėjau į bendradarbiavimo praktikas, intraaktyvaus žiūrėjimo būdus, fantazijas apie extro-sci-fi pasaulius ir ateities alchemiją.

Menininkai – *Greta Eimulytė, Vaiva Grainytė, Elena Grudzinskaitė, Algirdas Jakas, Elena Kanarskaitė, Liudvikas Kesminas, Indrė Liškauskaitė, Donata Minderytė, Rūta Spelskytė*

Kuratorius – *Jurijus Dobriakovas*

Dizainerė – *Elena Kanarskaitė*

Atidarymas
2024/09/05 19.00

Paroda veikia
2024/09/06 16.00–19.00
2024/09/07–09/08 12.00–18.00
2024/09/12–10/12 IV–V 16.00–19.00, VI 13.00–17.00

Ekskursija
2024/09/07 13.00

Adresas: galerija „Atletika“, Vitebsko g. 21, Vilnius. Įėjimas į visus renginius ir parodą nemokamas, be registracijos.

www.atletikaprojects.lt

Organizatorius
L T M K S

LTMKS veiklas finansuoja

Finansavimą Rūtos Spelskytės kūrinio sukūrimui skyrė Lietuvos mokslo taryba, sutarties Nr. [S-PD-22-45].